

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT,

NO. 235. — STEV. 235.

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 6, 1915. — SREDA, 6. OKTOBRA, 1915.

VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

GRŠKI MINISTRSKI PREDSEDNIK JE RESIGNIRAL.

PRVI SPOPADI MED AVSTRIJCI IN SRBI OB DRINI.

ZELO NAPETO RAZMERJE MED RUSIJO IN BOLGARSKO.

NEKATERA POCICA PRAVIVO, DA SO IZKRCALI ZAVEZNKI NA GALIPOLISU ŽE 70,000 SVOJIH VOJAKOV. — GRŠKI KRALJ NI BIL ZADOVOLJEN Z VENIZELOSOVU POLITIKO. BOLGARSKA BO NAJBRŽE IGNORIRALA ULTIMATUM RUSIJE. — PROTI SRBSKI MEJI BO POSLANIH ŠEST BOLGARSKIH DIVIZIJ. — V OKTOBRU SE BO ODLOČILO. — POGODBA MED BOLGARSKO, AVSTRIJO IN NEMČIJO. — VSI PROTESTI GRŠKE SO LE FORMALNI.

DEMONSTRACIJE V MOSKVI. OBSTRELJEVANJE DARDANEL.

Venizelos resigniral.

Pariz, Francija, 6. oktobra. — Havas agentura je dobita iz Atene slednje brzojavko: — Grški ministri predsednik Venizelos je resigniral, ker je kralj Konstantin izjavil, da ni zadovoljen s politiko, katero zasleduje njegov kabinet.

On je bil za vojno.

Atene, Grško, 5. oktobra. — Danes se je poslan, zborinci debatiralo izključeno o načravanem izkrejanju zaveznikov. Ministri predsednik je rekel v svojem govoru, da se je opozicijo časopisje prodalo Nemčiji, nakar so začeli zastopniki prizadeti časopisov ostro protestirati. Vse je napadalo ministrskega predsednika. Očitali so mu, da nima nič odločnosti, in da mu ni pri sreči tagor domovine. Govorniki so povdarijali, da se zavezniki ne smejijo "zakreati" v Solunu, ker če bi se to zgodilo, bi bilo konec grške neodvisnosti. Ministrski predsednik je rekel v svojem govoru med drugim tudi sledi: — Zavezniki se že dolgo časa pogajajo z Grško. Njihove zahteve nikarko niso bile pretirane, njihovi nameni so čisti. Sedaj hočejo pomagati Srbiji, zaveznici Grške, in vsled tega bi radi izkrcali v načrem ožemlju nekaj svojih čet. Če hočemo imeti čisto vest, juri moramo to dovoliti.

Člani opozicije so bili odločno proti temu. Zborovanje je trajalo celo noč in je bilo šele od polpetih zjutraj zaključeno.

Protest Grške.

Berlin, Nemčija, 5. oktobra. — Protest, ki ga je izdal grška vlada, se glasi: — Grška vlada odločno protestira proti temu, da bi kaka tuja armada prodirla skozi njeno ozemlje. Država, ki bi poslala svojo armado v Grško, bi kršila grško neutralnost. Vprašanje, s kom se hoče ta armada bojevati in komu želi pomagati, sploh ne pride v poštev.

Izjava grškega poslanika.

London, Anglija, 5. oktobra. — Grški poslanik v Londonu je takole komentiral protest grške vlade: — Seveda, pri vsaki stvari mora biti nekaj formalnosti in tako so tudi pri tej. Grška bo še vedno, če bodo zavezniki izkrcali svoje čete. Protestirati mora zato, ker njena ustava ne dovoljuje, da bi se v grškem ozemlju izkrcala kaka armada.

70,000 mož se je izkrcalo.

Atene, Grško, 4. oktobra. — V solunskem pristanišču se je izkrcalo 70,000 francoskih vojakov. — Prepeljali so se iz Galipolisa.

Časopisje.

Berlin, Nemčija, 5. oktobra. — Časopisje na vse mogoče načine ugiba, kaj bo storila Grška, če bodo zavezniki proti njeni volji izkrcali svoje čete na Galipolisu. Časopisje vprašuje, kaj bo storila Grška. Ali bo branila svojo neutralnost, ali se bo uklonila zavezničkom?

Protesti.

Pariz, Francija, 5. oktobra. — Ko je izkrcala Francija v Soluno.

Rumunska.

Berlin, Nemčija, 5. oktobra. — Ministrski predsednik Radoslav je sprejel v audienci vodje opozicije in jim rekel, da ne preti Bolgarski nobena nevarnost, ampak da bo imela le dobiček, če se umeša v vojno.

Bolgarska se bo razširila proti severozapadu in proti jugu — je izvajal v svojem govoru. — Z Rumunsko smo veliki prijatelji in smo zatrdo prepričani, da tudi med Rumunsko in Nemčijo ne bo prišlo do nikakega spora. Rumunsko bo ostala neutralna, tudi če učinkimo Srbijo.

Vladno glasilo "Narodna Prava" piše med drugim tudi sledi: — Iz vsega je razvidno, da se nam bližajo usodepolni dnevi. Vsak mora biti pripravljen žrtvovati svoje najdražje. Sovražniku moramo iztrgati ono ozemlje, katerega nam je pred dve leti odvzel in zadobiti v vseh oziroma popolno zadoščenje.

V oktobru se bo odločilo.

Berlin, Nemčija, 5. oktobra. — Dopsnik nekega tukajšnjega časopisa je bil v audienci pri bolgarskem poslaniku Ristovu, kateri mu je rekel, da se bo mesec v tem izkrcalo tako daleč, da vojna med Bolgarsko in Srbijo neizogibna. Mi moramo braniti interese svoje dežele. Sovražniku moramo iztrgati ono ozemlje, katerega nam je pred dve leti odvzel in zadobiti v vseh oziroma popolno zadoščenje.

Kot posledica na Balkanu se je zadnjih stiriindvajset ur zelo izpremenila. Bolgarska je ignorirala ultimatum Rusije ter odločno stopila na stran Avstrije in Nemčije. — Sovražniku med Srbijo in Bulgarsko se bo do teku nekaj ur začelo.

Avstrijska armada, ki je razpostavljena ob zapadni meji Srbije, se je včeraj že spopadla s Srbi ob Drini in jih počnala nazaj. Jutri pa pojutranjemu bodo vdrli Nemci s severa v srbsko ozemlje. — Rumunska in Grška bosta ostali neutralni.

Proti Srbiji.

London, Anglija, 5. oktobra. — Situacija na Balkanu se je zadnjih stiriindvajset ur zelo izpremenila. Bolgarska je ignorirala ultimatum Rusije ter odločno stopila na stran Avstrije in Nemčije. — Sovražniku med Srbijo in Bulgarsko se bo do teku nekaj ur začelo.

Avstrijska armada, ki je razpostavljena ob zapadni meji Srbije, se je včeraj že spopadla s Srbi ob Drini in jih počnala nazaj. Jutri pa pojutranjemu bodo vdrli Nemci s severa v srbsko ozemlje. — Rumunska in Grška bosta ostali neutralni.

Nemiri v Moskvi.

Berlin, Nemčija, 5. oktobra. — Ko je danes arretirala policija v Moskvi nekega pijanega vojaka, je začelo prebivalstvo demonstrirati. — Ljudje so iztrgali stražnikom arretiranega in ga oprostili. Proti večeru so se vrstile po ulicah take demonstracije, da je moralno vojaštvo razgnati demonstrante.

Bolgarska in Rusija.

Petrograd, Rusija, 5. okt. — Ultimatum ruske vlade je bil včeraj popoldne ob štirih izročen bolgarskemu ministrskemu predsedniku Radoslavovu. Bolgarska vladna do danes opoldne še ni odgovorila nanj.

Ultimatum Rusije.

Berlin, Nemčija, 5. oktobra. — Ultimatum ruske vlade je bil včeraj popoldne ob štirih izročen bolgarskemu ministrskemu predsedniku Radoslavovu. Bolgarska vladna do danes opoldne še ni odgovorila nanj.

Pogodba.

Milan, Italija, 5. oktobra. — "Corriere della Sera" je dobil iz Sofije brzojavko, da so pred kratkim podpisali zastopniki Nemške, Bolgarske in Avstrije pogodbo, ki določa: — Bolgarska bo postala čest svojih divizij proti Nišu in Pirotu. Glavna naloga te armade bo razdejati železniško progno, ki vodi proti Solunu. Voditelji opozicije, Genadijev, Malinov in Gusev, ki so še pred kratkim ostro napadali bolgarskega kralja Ferdinandu, so isto izpremetili svoje stališče. Po mestih se vrše demonstracije, pri katerih se navdušuje prebivalstvo za Avstrijo in Nemčijo.

Dunajsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 5. oktobra. — Glede dogodkov na južnem bojišču je bilo danes sledi: — Pri Drini se je spopadel neki naš oddelok s srbskimi četami.

Pri Drini se je spopadel neki naš oddelok s srbskimi četami.

Nemčija popustila v zadevi "Arabica."

Privolila je v zahteve vlade Združenih držav glede vojevanja s podmorskimi čolnimi.

KRIZA PRESTANA.

Nemška vlada je opravičila napad na parnik "Arabic" ter se zaveza plačati odškodnino.

Washington, D. C., 5. oktobra. — V poslanici, katero je izročil danes nemški poslanik Bernstorff državnemu tajniku Lansingu se nemška vlada v polni meri opravičuje radi potopa parnika "Arabic" ter ponuja odškodnino za izgubo ameriških življenj.

Nota poslanika, ki je glede te zadeve v posesti absolutne polnomoci, vsebuje nadalje važno izjavno, da so pred kratkim na poveljnike podmorskih čolnov izdana povelja tako, da je ponovitev slučajev, kot je bila zadeva "Arabic" popolnoma nemogoča. Glasom teh navodil smejo poveljniki podmorskih čolnov napasti parnik le v slučaju, če je nad vsak dvom jasno, da hoče parnik vpraviroriti napad na podmorski čoln.

Iz note, katero je predložil Bernstorff zvezni vladi, je razvidno, da je Nemčija pristala vse zahteve Združenih držav glede vojevanja s podmorskimi čolnimi. Te zahteve so sledile: — Obljuba, da se bo torpediralo potniške parnike le po predložičem svetovnemu letalu, da je razvidno, da je Nemčija pristala vse zahteve Združenih držav glede vojevanja s podmorskimi čolnimi. Te zahteve so sledile: — Obljuba, da se bo torpediralo potniške parnike le po predložičem svetovnemu letalu, da je razvidno, da je Nemčija pristala vse zahteve Združenih držav glede vojevanja s podmorskimi čolnimi. Te zahteve so sledile: — Obljuba, da se bo torpediralo potniške parnike le po predložičem svetovnemu letalu, da je razvidno, da je Nemčija pristala vse zahteve Združenih držav glede vojevanja s podmorskimi čolnimi.

Svetovni letalci so metali bombe na vas Blache St. Vaast, severozidno od Arras. Ubit je bil en prebivalec, dočim se drugače ni napravilo nobene škode.

Vauquois smo prehiteli Francos, z miskimi operacijami ter razdeljali več francoskih pozicij.

Sovražni letalci so metali bombe na vas Blache St. Vaast, severozidno od Arras. Ubit je bil en prebivalec, dočim se drugače ni napravilo nobene škode.

Vauquois smo prehiteli Francos, z miskimi operacijami ter razdeljali več francoskih pozicij.

Angloški parniki nasedel.

London, Anglija, 5. oktobra. — Prekmorska agentura javlja, da se je obstrelevalo nemški parnik "Svonia" v Iztočnem morju brez vsakega svarila od strani britanskega angloškega podmorskega čolna. Podmorski čoln je pokazal najprvo nemško, pozneje pa angleško zastavo.

Z Londona se je v pondeljek zvezni parnali, da je bil parnik "Svonia" torpediran od nekega angleškega podmorskega čolna.

Načrtovali smo nazaj sekcijsko nekega zavoda severozapadno od Gienvency, katero so preje zasedli Francos. Zajeli smo tudi stiri strojne puške.

V Champagne je nameril sovražni oster artillerijski ogenj na naše pozicije severozapadno od Souain. Kakor hitro se je zapazilo name Nemcozov, da vpravirorijo napad na podmorski čoln.

Iz Londona se je v pondeljek zvezni parnali, da je bil parnik "Svonia" torpediran od nekega angleškega podmorskega čolna.

Načrtovali smo nazaj sekcijsko nekega zavoda severozapadno od Gienvency, katero so preje zasedli Francos. Zajeli smo tudi stiri strojne puške.

Angloški parniki nasedel.

London, Anglija, 5. oktobra. — Angloški parniki "Novo Castrian" iz Newcastle je nasedel danes na skalo. Kapitana in posadko da je parnik nasedel na skalo, potem ko je bil obstrelevan od angleškega podmorskega čolna.

Načrtovali smo nazaj sekcijsko nekega zavoda severozapadno od Gienvency, katero so preje zasedli Francos. Zajeli smo tudi stiri strojne puške.

Angloški parniki nasedel.

London, Anglija, 5. oktobra. — Angloški parniki "Novo Castrian" iz Newcastle je nasedel danes na skalo. Kapitana in posadko da je parnik nasedel na skalo, potem ko je bil obstrelevan od angleškega podmorskega čolna.

Načrtovali smo nazaj sekcijsko nekega zavoda severozapadno od Gienvency, katero so preje zasedli Francos. Zajeli smo tudi stiri strojne puške.

Angloški parniki nasedel.

London, Anglija, 5. oktobra. — Angloški parniki "Novo Castrian" iz Newcastle je nasedel danes na skalo. Kapitana in posadko da je parnik nasedel na skalo, potem ko je bil obstrelevan od angleškega podmorskega čolna.

Načrtovali smo nazaj sekcijsko nekega zavoda severozapadno od Gienvency, katero so preje zasedli Francos. Zajeli smo tudi stiri strojne puške.

Angloški parniki nasedel.

London, Anglija, 5. oktobra. — Angloški parniki "Novo Castrian" iz Newcastle je nasedel danes na skalo. Kapitana in posadko da je parnik nasedel na skalo, potem ko je bil obstrelevan od angleškega podmorskega čolna.

Načrtovali smo nazaj sekcijsko nekega zavoda severozapadno od Gienvency, katero so preje zasedli Francos. Zajeli smo tudi stiri strojne puške.

Angloški parniki nasedel.

London, Anglija, 5. oktobra. — Angloški parniki "Novo Castrian" iz Newcastle je nasedel danes na skalo. Kapitana in posadko da je parnik nasedel na skalo, potem ko je bil obstrelevan od angleškega podmorskega čolna.

Načrtovali smo nazaj sekcijsko nekega zavoda severozapadno od Gienvency, katero so preje zasedli Francos. Zajeli smo tudi stiri strojne puške.

Slovenski Svet.

Zemljepisna in statistična slika današnjega slovanstva.

Napisal prof. Ljubor Niederle.

(Nadaljevanje)

Na državnem zboru v Regensburgu leta 1514 so avstrijski stanovi vse nadloge, ki so zadevale njih dežele, kakor turške napade, ogenj in kugo, pripisovali edino le zanemarjanju nove čiste vere in neskesnosti ljudi.

Na zboru v Linu leta 1541 govorje o potrebi krščanskega življenja, da se na ta način srečno ubranijo Turkov. Kranjski poslanec obenem prosili, da se odpravi božja pot na Sv. Goro, kjer baje slepi zopet zdobivajo vid, kriji postajajo ravni in hromi zdravvi, kar je pa v resnici malikovanje in praznovanje, zaradi cesar je sledila kazen božja.

Na zboru v Pragi leta 1541 tožijo deželni stanovi o hravnih proplasti in ne poznaajo zoper turško nevarnost drugega sredstva, ne go oznanjevanje božje besede, ki naj opominja ljudstvo k pokori.

Tako vidimo, da so protestantski plemiči smatrali pomanjkanje vernosti za vzrok vsem nadlogam, ki so jih obiskovale, zlasti turškim napadom. Kakor je katoličanstvo nastopalo enako proti krivočevem in Turkom, tako so bili tudi protestantstvu Turki in papežem enaku nevarnosti. Zato so nemški deželni stanovi, vojvoda Kristof württemberski in cesar Maksimilijan II. moralno in gmotno podpirali slovensko slavstvo, Vergerij, Ungnad in Trubar pa so hoteli z glagolsko in cirilske knjige izpreobraziti celo Turke. Seveda se ta misel ni mogla uresničiti, ker so imela turška nasilstva skoro vedno politično ozadje.

Gotovo je, da je vsaj vernejši del plemstva po Slovenskem prestopal na protestantizem iz verskih nagibov, ker je bilo povsod preveč materializma in premalo vrnosti, vsled česar je Bog po njih munjen izkušal ljudstvo s šibanim in nadlogami.

Toda to ni bil edini vzrok, da je plemstvo prestopalo k protestantizmu. Že na linškem zboru leta 1538 je Ferdinand I. na pritožbe deželnih stanov o pomanjkanju duhovnikov odgovarjal, da je temu ne v najmanjši meri to vzrok, ker se duhovščini jenjajo dohodi in posestva. Stanovi so to obdolžitev sicer takoj zavrnili kot nesrečno, češ, da je pomanjkanju vzrok komulacija beneficijev in "absent", t. j. najemnika, ki so jo dajali lastniku beneficijev duhovnik — zakupnik in ki je bila tako visoka, da so vikarji rajši odpuščali svoje službe. Bredzvomno je bil tudi to vzrok, toda ne tak, da bi popolnoma zadoščal.

Leta 1553 pozivila Ferdinand I. iznova kranjske deželne stanove, naj ne nalajgo davka na cerkveno desetino, naj ne prikršujejo duhovnikom dohodkov in naj jih ne zatrajo. Ko je leta 1603 nadvojvoda Ferdinand II. glede koncesij protestantom vprašal tedanjega lavantskega škofa Stobeja za svet, mu je ta odločno odsvetoval, da bi kaj dovolil, češ, da bi bila posledica koncesij tudi rop cerkvenega posestva.

Daljnji dokaz za to, da si je plemstvo z eksekucijami pridobi valo cerkvena posestva, imamo v ostrem boju med kranjskimi deželnimi stanovi in med škofom Hrenom ravno zaradi povrtnitve nekdanjih cerkvenih posestev, pri čemer je škof zastopal stališče, da zahteva cerkev nazaj tudi ona posestva, ki jih je posedovala pred reformacijo.

Spor se je tako poostiral, da so deželni stanovi leta 1607 škofa izključili iz svoje srede za toliko časa, dokler jim ne da zadoščenja, ker jih je pri nadvojvodi zatožil veleizdaje. Nadvojvoda pa ni dal nobeni stranki prav in razglasiti ves boj za končan. Obenem slišimo, da protestantski plemiči niso hoteli priznavati cerkvenih praznikov, ker bi jim bila odpadla tlača. V tem slučaju so katoliški župniki branili kmete pred protestantsko gospodo.

Neizpoditen dokaz, da je večina posvetnega plemstva iskala v reformaciji svojo stanovsko korist, nam pa dajejo predvsem kmetski upori na Nemškem in Slovenskem.

11. Kmetski upori so se vršili pri nas že pred reformacijo in tudi po reformaciji, nekakdo od 1478 do 1713 let, zdaj v večjem (1515 in 1573), zdaj v manjšem obsegu. To je bilo v svojem bistvu socijalno gibanje, ki se je pojavljalo po Koroškem, Kranjskem, Stajerskem, Primorskem in Hrvatskem. Predno so kmetje segli po orozju, so izkušali doseči izboljšanje svojega položaja s prošnjami do svoje gospode, do deželnega kneza in cesarja.

Podložniki so nastopali proti temu, da bi graščaki samovoljno izpomnil določila urbarijev, ker so se po pravici bali, da jih hoče gospoda izpodmakinati pravna tla, na katerih je slonelo podložništvo, in jih pahniti v prvotno suženjstvo, ki so se ga bili rešili s tlico težavo.

Ako prebiramo n. pr. tožbe gorenjskih kmetov, ki jih je objavil Anton Kaspert, vidimo, kako ponino prosijo podložniki, da se jim odpravijo krivice, in kako zagotavljajo, da molijo za zdravje in dolgo življenje svoje gospode. A ko postava pot ni imela uspeha, tedaj so kmetje v svojem užaljenem pravnom četu segli po silobranu, da si izvojujejo "staro pravdo", t. j. upoštevanje določeb v starih urbarjih. In tako so "zažareli gradovi in samostani v maščevalnem ognju".

Pričevanje n. pr. tožbe gorenjskih kmetov, ki jih je objavil Anton Kaspert, vidimo, kako ponino prosijo podložniki, da se jim odpravijo krivice, in kako zagotavljajo, da molijo za zdravje in dolgo življenje svoje gospode. A ko postava pot ni imela uspeha, tedaj so kmetje v svojem užaljenem pravnom četu segli po silobranu, da si izvojujejo "staro pravdo", t. j. upoštevanje določeb v starih urbarjih. In tako so "zažareli gradovi in samostani v maščevalnem ognju".

Celo kmetsko gibanje ni imelo izprva versko-cerkvenega značaja. Toda kakor je na Nemškem in drugod verska ideja vplivala na socijalno gibanje, tako je bilo tudi pri nas.

Razne komunistične skete, ki nastopajo v imenu evangeliča za socijalno svobodo in enakost, niso sicer pri nas našle globljega odmeva iz tega razloga, ker na Slovenskem ni bilo dovolj izrazitega proletarijata; pri nas sta kmeti in rokodelci še čutili tla pod nogami, imela sta še neki materialni predmet ki sta se ga oklepala. Zato se socijalno gibanje v svetu verske ideje na Slovenskem ne udaja hiličnim sanjam, marveč ostaja na realnih tleh. Slovenski kmeti tlačajo sprejem reformacije, evangeličko svobodo, da v njenem imenu zahteva uresničenje "božje besede".

Leta 1525 se že kažejo določno reformačni vplivi na zahteve kmetov na Kranjskem: odprav takse na odpustke in svobodna volitev župnikov po župljanah.

Oglejski patrijarh je leta 1528 s pomočjo kralja Ferdinanda I. nastopal proti temu, ker se je ljudstvo upiralo plačevati cerkveno desetino in dajati duhovščini zahtevane darove.

V kolikor je imelo kmetsko gibanje verski značaj v smislu reformacije, ker je nastopalo proti papežu in katoliški cerkvi, je bilo posvetni gospodi všeč, nasprotno pa je bilo plemstvo proti vsaki socijalni olajšavi, ki jo je zagovarjal tudi cesar: bilo je tistih nedolžnih volk, ki mu hudobno jagnje kali vodo, pondarjajoč 1515 leta, da bo v sili rešilo dinastijo "pobožno zvesto plemstvo" in ne "nezvesti slovenski kmet".

Po uporu 1515 leta so zahtevali plemiči, da prodro kmetje tabore, svojo edino obrambo proti Turkom. Dinitz dobro pripominja, da je plemstvo upor leta 1525 zadušilo v kali s tako odločnostjo, s sprehov je razvidno že iz trdrovostenosti, s katero je skušalo avstrijsko vrhovno poveljstvo ovirati na katoličani in protestanti, kot podložnika ga je zatiral i posvetni pet na kraški planoti priborjene plemiči in duhovski velikaš. Pisatelji plemstva in duhovskega stanu pozicije. Goste mase svečin čet so nam mnogo več poročajo, kaj so delali razsrejeni kmetje nego o tem, vrgli proti nam, upajoč, da prekakršno se ni nikdar odlikovalo zoper Turke.

Plemstvo je vsak upor kruto maščevalo: kot kristjan, katoličan ali protestant je bil slovenski kmet predmet verskega boja med še prodiranje in skušalo vzeti znotraj nekaterih plemičev in protestanti, kot podložnika ga je zatiral i posvetni pet na kraški planoti priborjene plemiči in duhovski velikaš. Pisatelji plemstva in duhovskega stanu pozicije. Goste mase svečin čet so nam mnogo več poročajo, kaj so delali razsrejeni kmetje nego o tem, vrgli proti nam, upajoč, da prekakršno se ni nikdar odlikovalo zoper Turke.

Plemstvo je vsak upor kruto maščevalo: kot kristjan, katoličan ali protestant je bil slovenski kmet predmet verskega boja med še prodiranje in skušalo vzeti znotraj nekaterih plemičev in protestanti, kot podložnika ga je zatiral i posvetni pet na kraški planoti priborjene plemiči in duhovski velikaš. Pisatelji plemstva in duhovskega stanu pozicije. Goste mase svečin čet so nam mnogo več poročajo, kaj so delali razsrejeni kmetje nego o tem, vrgli proti nam, upajoč, da prekakršno se ni nikdar odlikovalo zoper Turke.

ne prizanašajoč niti ženam, niti otrokom in odirajoč kmete po zasluženem uporu temu huje.

Značilno je sledenje dejstvo: Peta cerkvena zapoved se na Tolminskem ni glasila tako, kakor dandanes, ampak: "Ti imaš odražati to zapovedano desetino in kvartet". Tako so nekateri duhovniki učili še v novejšem času.

Dočim so bili prvi upori krajevnega značaja, hipec izraz nezadovoljnosti in bede, brez pravega načrta in jasne cilje, vidimo pozneje, da je kmet pologama spoznal svoj položaj vedno bolj zavedeno in prihajal do prepričanja, da ga organizirane krivice more osvoboditi le organizirana lastna sila.

Ob največjem kmetskem uporu leta 1573 nastopajo z druženimi močnimi slovenski in hrvaški kmetje. Njih zahteve niso več samo izboljšanje gospodarskega stanja, njih cilj marveč je odstranitev fevdalizma in bede, brez pravega načrta in jasne cilje, vidimo pozneje, da je kmet pologama spoznal svoj položaj vedno bolj zavedeno in prihajal do prepričanja, da ga organizirane krivice more osvoboditi le organizirana lastna sila.

(Nadaljevanje se).

O bitki ob Soči.

Iz vojnopočevalskega stanja se poroča:

"Agenzia Stefani" je razširila sliko dogodka ob soški fronti, ki ima služiti namenu, da odvrne jasno mnenje v Italiji od prvega ozemljevanja ponosnečeme bitke.

Dosloven prevod se glasi:

Zopetno podvzetje energične in odločne ofenzive po naših neprijetljivih četah ob soški čerti in zlasti na kraški planoti mora do novimo napoljni s ponosom. V kravah bojih, ki so prinesli stalne napredajoče uspehe, se potruje sijajno veliko vrlost artilerije in neprisiljena hrabrost infanterije. Stalno inteligenčno in bratsko delovanje obeh orožnih vrst je skorodno vedno premagal trdrovateni odpor sovražnika, kateremu je enoletna vojna skušala dala govor. Vojaki so tvegali svoje ranjene oficirje ali spravljajo preči njihova slava polna tripla.

Ranjenci v vrstah in v bolničah niso tožili in se srtili, ampak so kazalo ponosen stocizem. Gimljiva so sočutstva solidarnosti med oficirji in vojaki. Oficirji so bili povsod vedno med vojaki, da jih podkrepijo v težavnih trenotkih in z obzira na strašne so bile izgubne konečno vracajočega se sovražnika. Drugi dopoldan sta bila odbita dva infanterijska napada na Sabotin, trije napadi na podgorško višino, ki se je razbil po podlodi, uradni uradnik na črti ovin, nakar so zoperili artilerijski ogenj na višino, kateremu je sledil popoldne nov silovit napad italijanskih infanteristov in podgorških.

Topovi, mine in ogenj strojnih pušk so bili prisilili decimirano posadko malega eksponiranega streškega jarka, da ga je zapustil. Hitro je pridrl sovražnik in utrdil v naši postojan prinešen vrčenja peska. Drugi napad skozi razstreljene ovire pa so podgorški višini je potisnil hrabre branitelje v drugo, zadaj se nahajajočo črto jarkov in tu je bil napadalec s krvavimi žrtvami iz komaj zasedenega kosa streškega jarka ven vrzen. Udeležile so se tri brigade enega italijanske zbori, ki so napadale na frontnem prostoru konj 12.000 korakov. Posadoma je prisko do boja moža ob možu, s kopiti puški in kamnjenjem. Bojevali so se tudi s pestimi v zombi in strašne so bile izgubne konečno vracajočega se sovražnika. Drugi dopoldan sta bila odbita dva infanterijska napada na Sabotin, trije napadi na podgorško višino, ki se je razbil po podlodi, uradni uradnik na črti ovin, nakar so zoperili artilerijski ogenj na višino, kateremu je sledil popoldne nov silovit napad italijanskih infanteristov in podgorških.

Ranjenci v vrstah in v bolničah niso tožili in se srtili, ampak so kazalo ponosen stocizem. Gimljiva so sočutstva solidarnosti med oficirji in vojaki. Oficirji so bili povsod vedno med vojaki, da jih podkrepijo v težavnih trenotkih in z obzira na strašne so bile izgubne konečno vracajočega se sovražnika. Drugi dopoldan sta bila odbita dva infanterijska napada na Sabotin, trije napadi na podgorško višino, ki se je razbil po podlodi, uradni uradnik na črti ovin, nakar so zoperili artilerijski ogenj na višino, kateremu je sledil popoldne nov silovit napad italijanskih infanteristov in podgorških.

Topovi, mine in ogenj strojnih pušk so bili prisilili decimirano posadko malega eksponiranega streškega jarka, da ga je zapustil. Hitro je pridrl sovražnik in utrdil v naši postojan prinešen vrčenja peska. Drugi napad skozi razstreljene ovire pa so podgorški višini je potisnil hrabre branitelje v drugo, zadaj se nahajajočo črto jarkov in tu je bil napadalec s krvavimi žrtvami iz komaj zasedenega kosa streškega jarka ven vrzen. Udeležile so se tri brigade enega italijanske zbori, ki so napadale na frontnem prostoru konj 12.000 korakov. Posadoma je prisko do boja moža ob možu, s kopiti puški in kamnjenjem. Bojevali so se tudi s pestimi v zombi in strašne so bile izgubne konečno vracajočega se sovražnika. Drugi dopoldan sta bila odbita dva infanterijska napada na Sabotin, trije napadi na podgorško višino, ki se je razbil po podlodi, uradni uradnik na črti ovin, nakar so zoperili artilerijski ogenj na višino, kateremu je sledil popoldne nov silovit napad italijanskih infanteristov in podgorških.

Topovi, mine in ogenj strojnih pušk so bili prisilili decimirano posadko malega eksponiranega streškega jarka, da ga je zapustil. Hitro je pridrl sovražnik in utrdil v naši postojan prinešen vrčenja peska. Drugi napad skozi razstreljene ovire pa so podgorški višini je potisnil hrabre branitelje v drugo, zadaj se nahajajočo črto jarkov in tu je bil napadalec s krvavimi žrtvami iz komaj zasedenega kosa streškega jarka ven vrzen. Udeležile so se tri brigade enega italijanske zbori, ki so napadale na frontnem prostoru konj 12.000 korakov. Posadoma je prisko do boja moža ob možu, s kopiti puški in kamnjenjem. Bojevali so se tudi s pestimi v zombi in strašne so bile izgubne konečno vracajočega se sovražnika. Drugi dopoldan sta bila odbita dva infanterijska napada na Sabotin, trije napadi na podgorško višino, ki se je razbil po podlodi, uradni uradnik na črti ovin, nakar so zoperili artilerijski ogenj na višino, kateremu je sledil popoldne nov silovit napad italijanskih infanteristov in podgorških.

Topovi, mine in ogenj strojnih pušk so bili prisilili decimirano posadko malega eksponiranega streškega jarka, da ga je zapustil. Hitro je pridrl sovražnik in utrdil v naši postojan prinešen vrčenja peska. Drugi napad skozi razstreljene ovire pa so podgorški višini je potisnil hrabre branitelje v drugo, zadaj se nahajajočo črto jarkov in tu je bil napadalec s krvavimi žrtvami iz komaj zasedenega kosa streškega jarka ven vrzen. Udeležile so se tri brigade enega italijanske zbori, ki so napadale na frontnem prostoru konj 12.000 korakov. Posadoma je prisko do boja moža ob možu, s kopiti puški in kamnjenjem. Bojevali so se tudi s pestimi v zombi in strašne so bile izgubne konečno vracajočega se sovražnika. Drugi dopoldan sta bila odbita dva infanterijska napada na Sabotin, trije napadi na podgorško višino, ki se je razbil po podlodi, uradni uradnik na črti ovin, nakar so zoperili artilerijski ogenj na višino, kateremu je sledil popoldne nov silovit napad italijanskih infanteristov in podgorških.

Topovi, mine in ogenj strojnih pušk so bili prisilili decimirano posadko malega eksponiranega streškega jarka, da ga je zapustil. Hitro je pridrl sovražnik in utrdil v naši postojan prinešen vrčenja peska. Drugi napad skozi razstreljene ovire pa so podgorški višini je potisnil hrabre branitelje v drugo, zadaj se nahajajočo črto jarkov in tu je bil napadalec s krvavimi žrtvami iz komaj zasedenega kosa streškega jarka ven vrzen. Udeležile so se tri brigade enega italijanske zbori, ki so napadale na frontnem prostoru konj 12.000 korakov. Pos

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Jager, blagajnik, 6241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Pražnovertnost žensk. Pred sočasni se večkrat dogajajo slučaji, v katerih nastopajo eiganke kot obdolženke zaradi golufije, storjene s tem, da našim kmetiacem izvabljajo denar pod pretvezo, da bodo rešile kako dušo iz vie ali pekla. Bil je zoper slučaj, ki se je sodil pred okrožnim sodiščem v Novem mestu, ko se je dala neka ženska iz litijskega okraja ob želeni cesti od mlajše eiganke tako ogoljufati. Ciganka je rekla tej kmetici, da neka duša iz njene hiše grozne bolečine trpi in da bo treba to trpljenje odpraviti, najti da nekaj denarja, da bo plačala za sv. maše, češ, da je njej dan moč, da jo bo rešila, da ima ona posebno dopadajenje pri Bogu. Dotična ženska ji je verjela in ji je tekom nekaj tednov izdala v več zneskih 1040 kron. To so bili njeni prihranki iz mladih dñih; pa tudi moč ju vzela denar in ga je dajala tež eiganke. Ci ganka ji je rekla, da bo dušo resila, rešena duša pa ji bo prinesla lones denarja, ki je nekje v njeni hiši zakopan. Potrebovala je tudi neko obleko, da bo o polnoči hodila na križpot, da bo videla dušo. Naša kmetica ji je dala tudi zahtevano obleko. Na obravnave je ta ženska izjavila, da je mati petih otrok in da je njen mož dober posestnik. Rekla je, da je tako ravnala iz usmiljenja do duše, in pa, ker se ji je lonec zlatnine dopadel, ki je baje zakopan v njeni hiši. Povedala je, da je eiganka, ko je denar že dobila, mola iz nekih bukvic in ji velela, da naj moli očenja, kar je ona storila. Komentar si delaj bralec sam.

Predpisi za izdelovanje peciva. Razglas dejelne vlade na Kranjsko z dne 31. avgusta 1915 o izvršitvi ministrskih ukazov z dne 11. avgusta 1915. Na podlagi ministrskih ukazov z dne 11. avgusta 1915 zaukujuje dejelna vlada: Izdelovanje drobnega peciva ostane za zdaj prepovedano. Obrtunsko izdelovanje neukranega prepecenja (vodenega prepečenja) je dovoljeno le s posebnim dovoljenjem dejelne vlade. — Kruh se sme izdelovati in spravljeni v prostem same iz pšenične krušne moke ali iz ržene moke ali iz poljubne zmesi teh vrst moke v hlebeilih ali štreah s težo 980 gramov ali 490 gramov. — Cena po določilih § 4 izdelanega kruha s težo 980 gramov se določa na 52 vinarjev in onega s težo 490 gramov na 26 vinarjev. — Peki in prodajale kruha so dolžni, na zahtevo oddati kruh v najmanjši teži 70 gr. za ceno 4 vin. — Obrtunski izdelovanje slavičarskega blaga iz maslenega (listnatega) in drožnegata, ki ima v sebi kot glavno sestavino moko, jajca, mast, mleko in majhno množino sladkorja, kakor pograče, kolači, poteti, predpustni krofi in podobno je prepovedano. Ravnotak je pekom in slavičarjem prepovedano prevzemati v zasebnih gospodarskih izdelanih maslenih (listnatih) in drožnem testu, da ga sprečijo. — Ta ukaz se mora nabit v prodačnah in obratovalnicah.

Obrtni gibanje. Avgusta meseca je pri mestnem magistratu v Ljubljani priglasilo svoje obreti 10. odglašalo pa 6 strank. Priglasi so: Sabina Ranft-Gruber, Mestni trg 18, trgovina s kartonoma, razgledanicami, pisalnimi in kadilnimi potrebščinami. Arnold Turk, Šelemburgova ulica 1, trgovina, s prekajenim mesom, klobasami, konzervami, sirom, delikatesami in druhom. Ana Bernik, Sv. Florijana ulica 1, trgovina z lesenim blagom. Fran Peterca, Miklošičeva cesta 1, prevarjanje oseb z omnibusom. Oton Windes, Kongresni trg 8, trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami. Tvrda A. Tschinkels Eidam, Surrogateaffe-Unternehmung Ges. m. b. H. Dunajska cesta 33, izdelovanje kulinov surrogatov in trgovina z njimi. Amalija Zajec, Hrenova ulica 39, žensko krojaštvo. Antonija Čemazar, Spodnja Šiška, Savska ulica 132, prodaja živil, sadja, sl-

ško. A da se moka ne podraži za nas preveč, plačuje višjo ogrsko ceno z nami vsa država, torej tudi tiste dežele, ki same ne uvažajo pšenice. Zaradi semenskega žita je vrlada dala odlok, ki dovoljuje zamenjavanje od občine do občine in od posestnika do posestnika, a naznaniti se mora. V Sinjevas je prišlo že veliko število posestnikov, ki bodo letos potrebovali rži za seme. Žitni urad v Celovcu ali komisjonar bržkone ne bosta mogla ljudem dajati seme, zato naj si ga ljudje sami posrečijo med sosedji, saj so tudi druga leta morali sami iskat. In da ljudem ne bo treba samim naznavanje, naj se zglate v Zadrugi in ta bo kot komisar poskrbela za potrebno dovoljenje. Če bi kdo pripeljal Zadrugi kot komisarju rži, se bo seveda rž v prvi vrsti hrnila za seme in jo dobre ljudje, ko se dobi dovoljenje, v Zadrugi. Potrebna moka se mesto posnamenim, družinam lahko daje tudi društvo, n. p. konsumnim društvom za gotovo število udov. A izvedljivo bo to le, kjer so vpeljani krušni listki. Skupno dobe svoj ječmen kartelirane pivovarne. Kartel jim poskrbi, kar potrebujejo. Nekartelirani niso oskrbljeni in zanje se bo potegnil šele žitni urad. Slaščičarji so skupno zahtevali 12,5 wagonov moke. To varna za testenine v Bekštajnu dobi svojo moko naravnost z Dunajem. Ječmena za pehanje se je naročilo 30 wagonov, ki se bodo razdelili na določene večje mline. Otrobi žita, ki ga posestnik da mleti, so seve njegovi. Od žita pa, ki ga je posestnik oddal komisarju, dobi polovico otrovov posestnik, druga polovica pa je last o-srednjega urada za kmrlja. Žitni prometni urad si bo prizadeval, ohraniti te otrove v deželi. Cena je določena na 17 K. Na tisti o-srednjem urad se bodo morali obrniti tudi vozniki, ki potrebujejo oves za svoje konje, pa ga nimajo sami. stare koruze ima žitni urad še 60 wagonov shranjene. Na drobno se bobi le v Celovcu, kjer ima tovarna Fischl še zalogo u-metno posušene koruze. Kdor ne more sam priti sem ponjo, ne more koruze po drobnem naročevati. Naj jo kupijo občine ali društva vsaj po pol vagona. Cena K 43,75.

KOROŠKO.

Poročilo Gospodarske zadruge v Šinčivasi. Občini zbor Gospodarske zadruge se je vršil letos v nedeljo 12. septembra v zadružnem poslopju v Šinčivasi. Na dnevnem redu je bilo, kakor ponavadi, poročilo o letnem računu in služajnosti. — Žitni promet Za vojni žitni prometni urad v Celovcu je vladu imenovala nekaj svetovalec, ki se naj udeležujejo posvetovanju tega urada in tam naj povede želje in potrebe ljudstva. Za velikoško okrajno glavarstvo sta imenovana msgr. Podgorc in Plešivčnik (Tempohar), za slovenski del celovške občine Kiršner v Žihpčjanu. Naše slovenske občine, ki bodo imele z oskrbo obilno dela in situnosti, se morajo v teh zadevah obračati kolikor mogoče na msgr. Podgorca, ki je v Celovcu, in je vsaki čas pripravljen takoj posredovati in storiti potrebne korake v prilog občini in posameznim konsumentom. — Žitni prometni urad v Celovcu. Ta urad je sklical za ponedeljak 30. avgusta posvetovanje svojih svetovalev. Iz tega posvetovanja poročamo: Znano je že, da morajo kmetje prodati, kar imajo žita čez lastno potrebo. Žitni urad pa ga mora kupiti po svojih komisjonarjih. To žito pride v določene mline, ki jih bodo nadzorovali posebni nadzorniki. Iz tih mlinov bodo dobivalo moko občine, ki jo bodo delile same ali pa jo prodajale trgovcem, da jo prodajajo. Ker pa zdaj v deželi še ni dosti žita pripravljenega, je zavod naročil iz Ogrske 150 vagonov žita in 60 vagonov moke, ki jih predvsem dobija iz Ogrske. Vlada je izračunala, koliko potrebuje Koroska žita, in ji je zagotovila za prihodnje leto 482 vagonov pšenice in rži. Druga leta se je v Korosko avučalo 2500 vagonov poljskih pridelkov, zato se je batiti, da bomo s tem dovozom težko izbjegati. Deželna vlada je v tem smislu na Dunaj poročala, da se potrebuje 972 in ne le 482 vagonov. Za oves je bila določena na 24 ur zapora in 50 kron globe, dalje je moral Lukšič za izgubo časa plačati 5 kron in ona 2 vinarjev, katera je preveč plačala za kruh.

PRIMORSKO.

Velika nesreča se je zgodila v jami v kamnolomu pri Piščancih v Rojanu. Tam so našli vsega potnika 36letnega železničarja Kristijana Budava, ki je padel v toamo, ko je šel ponoči v temi domov. Budav je v bolnišnici umr.

Oddaja amerikanskih trt iz crarskih trtnic v Primorju. Za odajo je treba vložiti prošnjo do 30. novembra potom pristojnega občinskega urada. Cena je 5 do 140 K za 1000 komadov. Dobiti morejo trte samo primorski vino-gradniki, posredovalci so izključeni.

Obilo psov, ki nimajo gospodarjev, hodi okoli po Trstu; tako je tudi v Gorici. Take pse bi bilo najbolje takoj poiskati in jih potresti. V Trstu je izdalo nameščiščo naredbo, da mora vsak pes imeti nagobčnik in v javne lokale se jih ne sme voditi. V okolici se jih ne sme voditi. V okolici morajo imeti pse prikeljenje.

Kdor bi se ne raval po tej na-rebi, zapade kazni do 600 kron.

Naznanjena je bila naredba tudi okrajnemu glavarstvu v Sežani in Kopru, upravi grada Miramar, konjušnici v Lipici in vojaškemu štacijskemu poveljstvu v Trstu.

Radi dveh vinarjev obsojen na 24 ur zapora in 50 kron globe.

Knjigovec Rudolf Lukšič na Reki

je postal svojo hčerkko kupit kruhi, ki stane 56 vinarjev.

Vrnila se je domov in rekla, da ne more menjati bankovca 2 kron.

Dal je nato 30 vinarjev, naj ku-pi pol kilograma kruha.

Vrnila se je s kruhom, ki je stal 30 vinarjev.

Prišlo je radi tega do sodne razprave, in ker je pek prodal kruh za 2 vinarja dražje nego je predpisano, je bil obsojen na 24 ur zapora in 50 kron globe, dalje je moral Lukšič za izgubo časa plačati 5 kron po vsestransko poskrbljeno. Vsakovrstne zabave bo obilni udeležbi vabi

(3x 5,7,8—10) ODBOR.

DALMACIJA.

Poziv. Dalmatinski deželni žolski svet poziva vpojkene učitelje in učiteljice, ki so se sposobni za poučevanje, da se zglastijo ter prevzamejo poučevanje za šolsko leto 1915—16, ker drugače bi ostalo mnogo ljudskih šol zaprtih. Za poučevanje delajo preveč ne-potrebne dela, bo cena enotno srednja, pri kateri dobi Žitni pro-metni urad nekoliko več za doma-co moko, nekoliko manj za ogr-

LISTNICA UREDNIŠTVA.

F. J. K., Chicago, Ill. — Takoj, ko boste obnovili naročino, Vam bomo začeli z veseljem pošiljati Glas Naroda na novi naslov.

F. Žagar, Bisbee, Ariz. — Naslov je pravilen, samo zelo razločno morate napisati.

VABILO IN NAZNANILO.

Društvo sv. Martina št. 44 JSKJ. v Barbertonu, Ohio.

priredi

v soboto dne 9. oktobra 1915

v Mrs. Dormiševi dvorani,

436 Boliver Rd.,

VELIKO VESELICO.

Začetek točno ob šestih zvečer.

Vstopnina je 75¢. Pivo prosto.

Temponot vabimo vse sobrate

in sestreste, prijatelje in znanec

z mojimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za \$1.00 in z vsake

stelekencem si lahko naredite en celik kvart bolj zdrave, čistejše, bolj-

še in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri

salonerjih.

F. P. Barton piše:

"Vsakevrste žganje, brinjevec, slivovec, tropinovec itd., kakor

tudi razne likerje, naredi lahko vsak brez vsake vpravite, izraz kuhanj z mojimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za \$1.00 in z vsake

stelekencem si lahko naredite en celik kvart bolj zdrave, čistejše, bolj-

še in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri

salonerjih."

"P. Barton piše:

"Vsakevrste žganje, brinjevec,

slivovec, tropinovec itd., kakor

tudi razne likerje, naredi lahko

vsak brez vsake vpravite, izraz kuhanj z mojimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za \$1.00 in z vsake

stelekencem si lahko naredite en celik kvart bolj zdrave, čistejše, bolj-

še in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri

salonerjih."

"P. Barton piše:

"Vsakevrste žganje, brinjevec,

slivovec, tropinovec itd., kakor

tudi razne likerje, naredi lahko

vsak brez vsake vpravite, izraz kuhanj z mojimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za \$1.00 in z vsake

stelekencem si lahko naredite en celik kvart bolj zdrave, čistejše, bolj-

še in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri

salonerjih."

"P. Barton piše:

"Vsakevrste žganje, brinjevec,

slivovec, tropinovec itd., kakor

tudi razne likerje, naredi lahko

vsak brez vsake vpravite, izraz kuhanj z mojimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za \$1.00 in z vsake

stelekencem si lahko naredite en celik kvart bolj zdrave, čistejše, bolj-

še in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri

salonerjih."

"P. Barton piše:

"Vsakevrste žganje, brinjevec,

slivovec, tropinovec itd., kakor

tudi razne likerje, naredi lahko

vs

Marija Grubbe

Spisal J. P. JAKOBSEN.

Za Glas Naroda prevel G. P.

15

(Nadaljevanje)

Take so bile njene misli v prvih dneh. Zdajo se ji je, da je bila za nekaj časa prestavljena v bajni svet, v katerem se je razvilo pjenje bitje v čudovito, tujo evetko, ki je rastla in rastla ter poganjala listič za listom, popok za popkom v neodoljivi sili in svečnosti življenja. Sedaj pa je bilo vse končano in bila je zopet uboga in pusta, prazna in premrila in tak je bil eden svet, so bili vse ljudje. In vendar se živil naprej v njih učenjeni marljivosti! Njeno srečje postalno bolno vsled studa nad to praznoto.

Tedaj je poželjivo poseglo po zakladih staril postil, katere se ji je preje večkrat ponujalo, katere pa je odklanjala in našla je tolažo v strogih besedah o bedi sveta ter on ičevosti vsega posvetnega. Ena knjiga pa je bila med njimi, o kateri je predvsem razmišljala in kateri se je vedno vracač. Bilo je skrivno razočanje sv. Janeza. Nikdar ni mogla biti sita slikati si krasote nebeskega Jeruzalema. V svoji domišljiji je videla vse posameznosti in večkrat si je tudi mislila, kako bi se Lucia in teta Rigitze in vse drugi v Kodanju obnašali, če bi prvi angeli Gospoda razili čez zemljo posodo jeze in za njim drugi in tretji. — Dalje ni prišla, ker je vedno zopet pričenjala od pričetka.

Če je sedela pri svojem delu, je neprestano pela pasijonske pesni in kadar je bila sita tega, je molila dolge molitve, katere je znala konečno že na pamet.

V vsej tej pobožnosti pa je bil del skritega hrepnenja. V resnici je čutila vso težo grehov ter željo po združenju z Bogom, a obenem je tvorila podlago vsega tega želja, da postane ena izbranih pobožnikov, ena prvih v nebeskem kraljestvu. Vsled vsega tega se je njen bistvo popolnoma izpremenilo. Postala je boječa in nezaupna in tudi na zunanje je izgledala drugače. Postala je bleda in suha in njene oči so dobole trd, pekoči bleki, kar ni bilo nič čudnega, kajti strašne prikazne. Apokalipse so jahale popolnoma žive skozi njene nočne sanje in celi dan je razmišljala o tem, kar je v človeškem življenju težkega in temnega. Na večer pa, kadar je šla Lucia ţe spati, je vstala iz postelje ter našla asketično dopadnjenje v tem, da je klečala na podu ter molila, dokler je niso bolele kosti ali dokler ni več čutila nog od samega mraza.

Tako je tudi prišel čas, da se je Šved umaknil od Kodanja. — Mesto je uporabilo ves čas v to, da je točilo kot gostilničar ter plico gost in nekaj dne se je zavrnila izpremembu tudi pri Rigitzi.

Oni dan je prišla gospa Rigitze v spremstvu neke šivilje v sobo Marije ter napolnila mizo in stole z bogastvom jopic, oblek in z dragulji posutih avb, katere je podredovala Marija po svoji ranjki materi. Gospoj Rigitze se je namreč zdelo primerno obleč Marijo kot odraslo.

Bilo je nekaj krasnega biti središče celega tega dirindaja, ki je prišel v malo sobico, tega paranja in merjenja, tega prikrojevanja ter šivanja. Nobene temne misli, nobene sanje niso mogle biti kos tej vesel, blesteči resničnosti.

Vsled tega je prišlo do tega, da se je včasih sramovala, ker je morala iti dvakrat z drugimi mladihnimi plemenitaši k plesnim vajam v veliko dvorano Kristijana Scheels, kjer jo je neki stari Meklenburški ponučeval v najnovnejših poklonih, plesih in v vedenju po španskem načinu. Razventega se je učila igrati na kitaro ter se je izpopolnjevala v francosčini. — Gospa Rigitze je imela namreč sedaj svoje gotove namene in načrte.

Marija je bila srečna.

Kot knežji otrok, katerega se je držalo zaprtega in ki pride iz temnih zidov na solenočno luč, posajen na prestol od radostnega ljudstva, tako je prišla tudi ona iz samotne sobice v svet in vse se ji je kljanjal ter prilizovalo, kot da je kraljica.

Najti je evetko, imenovan bicerna hijacinta. Tako višnjeve kot ta evetka so bile njene oči, a bile so obenem kot rosne kapljice v travi ter globoke kot v senci ležeč safir. Znale so se povesiti tako lahno kot sladek umirajoč ton ter se dvigniti tako predzno kot fanfara.

To je bil utis, katerega je napravila Marija in ona je vedela o tem, dasiravno le napol. Če bi vedela ta popolnoma ter bil obenem starejša, bi morda nad svojo lastno lepoto okamenela ter smatrala samo sebe za dragocen nakit, katerega je treba opremiti, da si ga vsak poželi. Temu pa ni bilo tako. Njena lepota je bila veliko starejša kot ona sama ter je spoznala njen moč tako nenadno, da je dolgo trajalo, predno se je moglo njeni bitje z gotovostjo opirati nanjo. Nasprotno. Ona se je zelo trudila dopasti vsem, je postala koketna in gizdala in njeni uho je poželjivo srskalo vsako sladko besedo in njeni oko občudjujoče poglede. Vse to pa je zvesto ohranila v svojem srenu.

Bila je, kot rečeno, stara sedemnajst let in danes je bila nedelja, prva nedelja po sklepni miru. Predpoldne je bila pri zahvalni službi božji in sedaj je stala in se kitila, da gre z gospo Rigitze na predpoldanski izprehod.

Celo mesto je bilo kot v vstaji, kajti mestna vrata se je šele sedaj po sklepnu miru odprlo, potem ko so bila zaprta polnih dvanajst mesecov. Raditega je hotel iti vsakdo iz mesta, da vidi, kje je ležal sovražnik in kje so se našli borili. Vse je hoteli iti v zako spodaj ter na nasipe zgoraj. Vsakdo je hotel pogledati na miske rove in otipati kosare na okopih. Tam je stal ta in tu je padel oni. Tu je prodri ta in tam je bil oni obkoljen. Vse tam zunaj pa je bilo tako čudo, od sledi kolesa topovih lafet ter oglja stražnih ognjev pa do konjinskih glav, ki so bledele na soncu. Povsod je mrgele ljudi in vse je govorilo, razlagalo, pojasnjevalo.

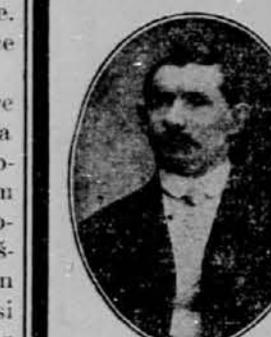
Geert Pieper je stikal s celo svojo družino tam naokrog ter gotovo stokrat udaril ob zemljo. Pri tem je bil mnenja, da zveni tako čudno volto in njegova dobrnjena žena ga je neštetočkrat potegnila na stran ter prosila, naj ne bo tako drzen. On pa se ni zmenil za to ter še nadalje udarjal ob tla. Odrasli sin je pokazal svoji nevesti mesto, na katerem je stal v oni noči, v kateri mu je krogla prevrtala suknjo in ko je sinu strugarja odtrgal glavo. Manjši otroci pa so jokali raditega, ker niso smeli obdržati krogel, katere so našli. Erick Lauritzen je namreč izjavil, da se jih lahko drži stup. Tudi on je bil zunaj ter je brskal po napol segniti slame, kjer so stale barake. Spomnil se je namreč zgodbe nekega vojaka, ki je bil v Magdeburgu obešen in pod kojega posteljo je našlo sedem njegovih tovarišev toliko denarja, da so dezertirali, predno se je še pričelo plenjenje mesta.

Bilo je živilno prihajanje in odhajanje. Zeleni polje in beleve ceste so mrgole ljudi, ki so se izprehajali ter natančno opazovali dobroznanata mesta kot da so novooskrit svet, poprej neznan otok, ki se je dvignil z morske globine. Veliko jih je bilo tudi takih, katerih se je naenkrat prijelo veselje do potovanja, ko so videni pred seboj prost odelzel ter polja, ki so se vrstila drug za drugim. Pozneje, popoldne pa je večina zopet obrnila korake nazaj.

proti mestu ter poiskala severni konec, pokopališče sv. Petra v bližini nahajajoče se vrtove. Bila je namreč že stara navada, da se je šlo v nedeljskih popoldnevnih tjakaj, kjer se je uživalo sveči zrak v senci mogočnega drevoja. Takrat, ko je prišel sovražnik pod zako, je ta navada samoposebi prestala in pokopališče je bilo v praznikih in navadnih dnevih prazno. Danes pa se je zopet obnovilo stari običaj in skozi obo uhoda s severne ceste se je gnetlo ljudstvo: plemenitaši in meščani, visoki in nizki. Vsi so se naenkrat spomnili širokih lip na pokopališču sv. Petra.

Med zelenimi gomilami in na širokih spominskih kamenih so sedeli mesečani v večjih ali manjših skupinah, možki in ženske, otroci in znanci ter zavzimali svojo večerjo. Učenec je stal v ozadju ter zadovoljno obiral svoj delež. Majhni otroci, z rokami, polnimi ostankov, so hodili k beraskiom otrokom ob zidu ter jim dajali hrane; ukažljeni dečki so študirali dolge napise na spomenikih, dočim so matere in hčerke opazovali obleke mimoidočih. V širokih hodnikih so namreč hodili semintja odličnaki. Slednji so prišli nekajko pozneje kot navadni ljudje ter so jedli ali doma ali pa v gostilniških vrtih, ki so se nahajali za pokopališčem.

(Nadaljuje se.)

Frank Petkovsek

Javni Notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke, patentirana zdravila.

PRODAJA vožne listke vseh prekomorskih črt.

POŠILJA denar v star kraj zanesljive in poštenc.

UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNILSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

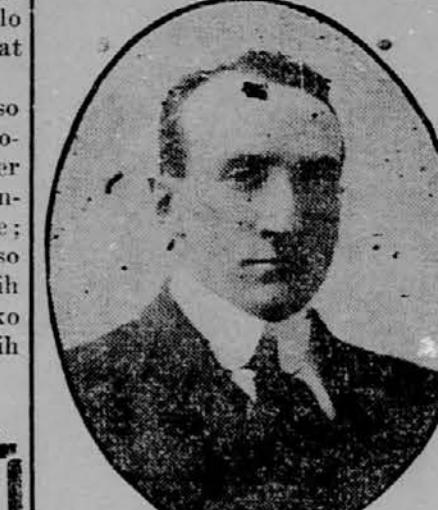
VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N.Y.

HANNAHES.

Cenjenim narodnikom v Utah, Colorado in New Mexico sporobomo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik,

Mr. OTTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati narodenino in izdajati tozadovna potrdila.
Upravnost "Glas Naroda".

Prosti nasveti in informacije priseljencem.

"THE Bureau of Immigration and Immigration" na države New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili oslepjeni, otrepani, ali v katerimi so je slab način.

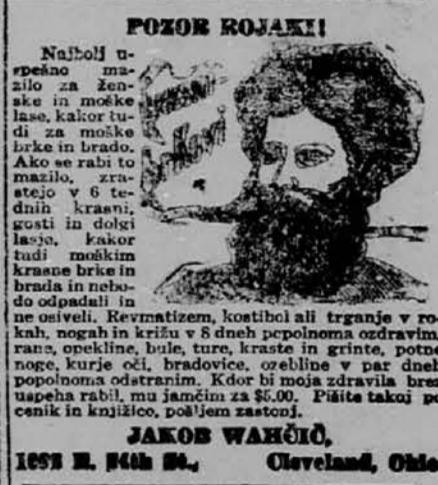
Brezplačno se daje nasveti pri seljencem, kateri so bili oslepjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z nemščino, prodajalcem parobrodnih listkov, spremljevalec, kazipotom in posetnikom getrila.

Brezplačno se daje informacije v naturalizacijskih zadavak: kako postati državljan, kjer se oglašiti za državljanske liste.

Sorodniki naj bi se ustavili pri uradu na Ellis Islandu ali pri Zgornji uradu.

EMBASSY DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES
AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New York: 50 East 29th St., odprt vsak dan od 8. do 12. ure, včasih do 8. popoldaj in v sredo uvečaj od 8. do 12. ure.

JAKOB WACH,

1828 E. 9th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROCAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVZORNI
SLOVENSKI DNEVNICK V ZDA.
DNEVNIK.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obseg 11 raznih zemljevidov.

na 20ih straneh in vsaka stran je 10 pri 18 palcev.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obseg devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

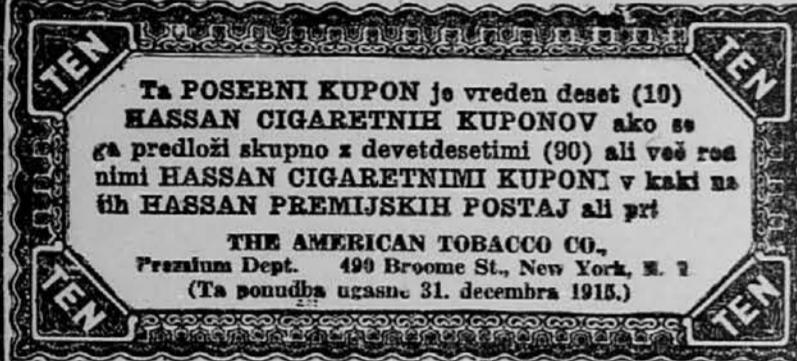
Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vse večja mesta, število prebivalcev držav in posamezni mest. Ravno tako je povod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakih in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjemu odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ deset (10) HASSAN kuponov (IZREŽITE TA KUPON)

Velika vojna mapa vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsegata kakša država koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Združene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte St. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga velo vpliva na Slovence in žene in močne lase, kakor tudi na ženske in močne lase, kakor tudi na ženske in močne lase. Ako se rabiti to mazilo, zraste v roki, drži v ruci, gosta in dolgi lasje, kakor tudi močni ženski braci in braci in neboda odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostičali in trganje v roki, opukline, bule, tura, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozbilje v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamicu za \$6.00. Plač